

NOWY CZAS

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalcy 45 mm) po 16 groszy. Ogłoszenia tekstowe po 1 złoty 50 groszy za 1 mm.

Jędrzejów, 4/5 września 1943

Administracja i ekspedycja: Jędrzejów, Rynek 1. Tel. 50.
Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopisy, będą zwracane stronom jedynie wówczas, gdy dołączona zostanie znaczka pocztowa na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Ukazuje się 3 razy w tygodniu: we wtorek, czwartek, sobotę (niedziela). Prenumerata miesięczna 2.40 zł., a odnośnikiem do tomu 2.80 zł., pocztą 3.30 zł.

Prawdziwe kulisy komedji rozwiązań Kominternu.

Tajne pismo Dymitroffa. — Komuniści w poszczególnych krajach otrzymują w dalszym ciągu instrukcje z Moskwy.

Sztokholm, 3 września. Angielskie czasopismo „Tablet” opublikowało sensacyjny dokument, znaleziony przy pewnym komunistach angielskim, a rzucający jaskrawe światło na prawdziwe kulisy komedji rozwiązań Kominternu. Chodzi tu mianowicie o pismo, podpisane przez Dymitroffa, formalnego kierownika tej organizacji sowieckiej. Pismo to niedługo przed ogłoszeniem tak zwanego „rozwiązania” Kominternu rozesłano do wszystkich agentów komunistycznych w poszczególnych krajach, a ma ono treść następującą:

„Za kilka dni przysięgną rady wykonawczej Międzynarodówki powzięcie ważną uchwałę, posiadającą niesłychaną strategiczną doniosłość. Uchwała jej pozostaje w łączności z 8-mym artykułem IV-go światowego kongresu Kominternu, a nasi towarzysze zrozumieją jej tendencje, mianowicie ułatwienie pracy agitacyjnej dla wszystkich sekcji komunistycznej Międzynarodówki, aby w ten sposób pozyskać te masy robotnicze, które nie pogodziły się jeszcze z ideami komunistycznymi. Wyjątkiem tylko doktryny Marxa, Engelsa, Lenina i Stalina obowiązujące są dla komunistów. Koniecznym jest przypomnienie tego naszym instancjom, skoro nadejdzie wiadomość o bliskiej uchwale.”

Również amerykański publicysta Aestman oświadcza w czasopiśmie „Readers Digest”, wychodzącym w Stanach Zjednoczonych, iż do t. zw. „sesji w sprawie roz-

wiązania Kominternu” nie należy przywiązywać najmniejszego znaczenia, gdyż komuniści w poszczególnych krajach otrzymują w dalszym ciągu swoje instrukcje z Moskwy. Autor stawia następnie pytanie: „Dlaczego mielibyśmy spodziewać się, że sprzysiężenie komunistyczne nagłe zakończy się tylko dlatego, że jego szefowie spalili swe dokumenty?” Czekajże, czeka także w swoim czasie rozwiązana, jed-

nak w jej miejsce weszło GPU. Reżim terrorystyczny będzie istniał w dalszym ciągu. W przyszłości komuniści będą otrzymywali swoje instrukcje od innej władzy, jednak zawsze z Moskwy, a wszyscy wiedzą, że w Ameryce Browder i jego zwolennicy wykonują zawsze otrzymane rozkazy. Ten sam pogląd reprezentuje szwedzki dziennik „Folkets Dagbladet” w odniesieniu do szwedzkich komunistów.

„Socialdemokraten” o taktyce komunistycznej.

Sztokholm, 3 września. W artykule wstępnym dziennik „Socialdemokraten” zwraca uwagę na to, że niedawno temu nastąpiła w kołach komunistycznych zmiana stosunku służbowego odnośnie do Moskwy. Zrezygnowano z niego bardzo mało.

Jak dawniej, tak i obecnie zaznacza się działalność komunistyczna, szczególnie w nierzetelności, kłamstwie i oszustwie. Komuniści szwedzcy specjalnie są oburzeni z powodu okólnika Nr. 3, który wypuszczony został przez szwedzkie związki pracownicze. Okólnik ten stwierdził, że właściwie biorąc sprawę rzeczowo, nie zdarzyło się nic innego, jak tylko fakt, że Stalin ze względu na oportunistycznych oświadczył, że Komintern jest rozwiązany.

Na skutek tego szwedzka partja komunistyczna uzasadniła swoją pretensję, że mo-

że ona odtąd występować jako wybitnie narodowa szwedzka partja robotnicza i jako taka zażądała ona cofnięcia okólnika godzącego w interesy komunistów. Zarząd związku robotników metalowców w Sztokholmie miał na to odpowiedzieć, że uchwała kongresu nie może być zwyczajnie zniesiona na skutek postanowienia jednej jedynej aczkolwiek produkcyjnej politycznej osobistości z zagranicy na podstawie działalności międzynarodowej partji politycznej.

Jako dowód na kłamliwy a fałszywy fakt sposób agitacji komunistycznej przytacza szwedzki dziennik robotniczy sfalshowany materiał liczbowy pewnego czasopiśma komunistycznego, które zwraca się przeciwko stabilizacji zarobków, twierdząc, że pod przywództwem komunistycznym stosunki się naprawia.

Wojna tonażowa.

Berlin, 3 września. Na marginesie wojny tonażowej pisze korespondent wojskowy DNB: Nie można zaprzeczyć, że Anglosom udało się zebrać wielką flotę transportową i desantową do akcji na morzu Śródziemnym. Tego olbrzymiego wysiłku dokonano jednak przy brutalnym zduszeniu wszystkich potrzeb życiowych innych państw, w szczególności zależnych od Waszyngtonu krajów środkowej i południowej Ameryki.

W ciągu ubiegłego miesiąca wyrwano jednak w anglosaskim parku okrętowym znowu dotkliwą lukę, których w żaden sposób nie dało się w ciągu ubiegłych czterech tygodni uzupełnić nowo zbudowanymi jednostkami. Jeżeli zliczy się statki zatopione, ciężko uszkodzone i uszkodzone w miesiącu sierpniu (uszkodzonych było 220 statków o łącznym tonażu 780.000 brt), to łączne straty aliantów w tym miesiącu wyniosły 1.402.750 brt. Ten ubytek w zatopionym i uszkodzonym tonażu oznacza w porównaniu z ubiegłym miesiącem efektywnie wyższą stratę.

Przy pomocy łodzi podwodnych i lotnictwa zatopiono w roku 1943, a więc od 1-go stycznia do 31 sierpnia 654 statki o tonażu okrągo 4 miliony brt. Ponieważ doświadczenie wykazało, że dwa do trzech uszkodzonych statków przypada na jeden zatopiony, w Berlinie ocenia się obecny ubytek tonażu alianckiego w ciągu ubiegłych ośmiu miesięcy na osiem milionów brt. Z ilości tej znaczny odsetek należy uważać jako zupełnie zniszczony.

Sofia w żałobnej szacie.

Sofia, 3 września. Od czwartku rano również oficerowie i żołnierze garnizonu sofijskiego przybywają na wielki plac przed kościołem Aleksandra Newskiego, składając ostatnie pozdrowienie swemu naczelnemu dowódcy i królowi. Kwiaty, świece i wieńce, złożono w nieprzejrzanym ilościach koło sarkofagu w kościele. Większość publiczności opuszcza kościół ze łzami w oczach. Wszyscy przejeżdżają do głębi bólem, iż nie ujrzą już więcej swego króla.

Ulice, które w niedzielę będzie posuwał się kondukt żałobny, przybierają stopniowo coraz wyraźniej żałobny wygląd. Po obu stronach ulic buduje się czarno udekorowane pylony. Bułgarski sztandar trójkolorowy okryty krepą widnieje na wszystkich ulicach. Również widzi się nieprzeliczone chorągwie żałobne.

Pielgrzymki ludu bułgarskiego do zmarłego króla.

Sofia, 3 września. Pielgrzymki ludu bułgarskiego do swego zmarłego króla trwają w dalszym ciągu, mimo ulewnej deszczu. Celem umożliwienia także armji przededefiniowania przed katafalkiem ze zwłokami króla, wydano zarządzenie, iż przechodzenie przed katafalkiem odbywa się z dwóch stron. Z jednej strony ludność cywilna, z drugiej członkowie sił zbrojnych składają królowi swoje ostatnie pozdrowienie.

Posiedzenie Sobrania w dniu 3-go września.

Sofia, 3 września. Na podstawie artykułu 157 konstytucji podpisał premier Filoff rozporządzenie, ustalające otwarcie szóstej zewnętrznego-politycznej sesji 25-tego Sobrania na piątek, dnia 3 września przedpołudniem.

Nowy premier i minister wojny Chorwacji.

Zagrzeb, 3 września. Urzędowo podano do wiadomości, iż Poglawnik mianował sekretarza stanu w służbie spoczynku Nikona Mandicza, adwokata z Sarajewa, premierem rządu chorwackiego, który to urząd dotychczas piastował Poglawnik.

Nowo mianowany premier chorwacki urodził się w dniu 21 stycznia 1869 roku w Dolac koło Travnika w Bośni.

Ponadto podano urzędowo do wiadomości, iż Poglawnik mianował generała lotnictwa, Fryderyka Navratina, ministrem wojny. General Navratin urodził się w dniu 19 lipca 1893 roku w Sarajewo. W roku 1917 został lotnikiem i brał udział w walkach na froncie rosyjskim jako lotnik-wywiadowca. W charakterze pilota zestrzelił on 10 samolotów nieprzyjacielskich.

Churchill w Waszyngtonie.

Sztokholm, 3 września. Premier angielski Churchill przybył we środę do Waszyngtonu i zamieszkał w Białym Domu. Zamierza on tam pozostać przez kilka dni, celem dalszego prowadzenia rozmów z Quebec.

Generał Franco powrócił do Madrytu.

Madryt, 3 września. Generał Franco zakończył we środę swój wypoczynek letni i udał się wraz z żoną i córką w towarzysztwie szefów swego gabinetu wojskowego i cywilnego w podróż powrotną do Madrytu.

Posiedzenie hiszpańskiej rady ministrów.

Madryt, 3 września. Generał Franco, który — jak podawano — powrócił w środę wieczorem do Madrytu ze swych wyjazdów letnich w Galicji, zwołał na posiedzenie radę ministrów. W sobotę szef państwa uda się prawdopodobnie do Burgos, by wziąć udział w wielkim wiecu młodzieży Falangi z okazji tysiąclecia Kastylii. Następnie generał Franco ma udać się do San Sebastian, gdzie oczekują jego przybycia.

Inönü udał się do Ankary.

Stambul, 3 września. Prezydent państwa tureckiego Ismed İnönü opuścił we środę wieczór Stambul, gdzie bawił przez kilka tygodni i wyjechał do stolicy tureckiej Ankary.

Posiedzenie tureckiej partji ludowej.

Ankara, 3 września. W tutejszych kołach politycznych dużą wagę przywiązuje się do zbliżającego się posiedzenia grupy parlamentarnej partji ludowej, które odbędzie się w dniu 7 września. Krają pogłoski, że minister spraw zagranicznych Memmen-cioglu złoży ważne oświadczenie w odniesieniu do tureckiej polityki.

Sukcesy niemieckiej eskadry bojowej w czasie 40.000 lotów przeciwko nieprzyjacielowi.

Berlin, 3 września. Operująca na wschodzie pod dowództwem podpułkownika Lewens Litzmanna eskadra bojowa dokonała w tych dniach swego 40.000 lotu przeciwko nieprzyjacielowi. Walcząc na wszystkich frontach obecnej wojny eskadra ta zniszczyła dotychczas na samym tylko froncie wschodnim 413 pociągów i 420 parowozów. Blisko 1.500 pociągów transportowych oraz pewną ilość ciężko uzbrojonych bolszewickich pociągów pancernych, dotkliwie została uszkodzona, a ponadto przerwano setki tras dowozowych i torów kolejowych.

W wyniku ataków bombowych na lotni-

ska sowieckie zniszczono 1.960 samolotów na ziemi, podczas gdy w walkach powietrznych zestrzelono 109 aparatów bolszewickich. W ciągu niezliczonych ataków na sowiecką broń pancerną, zgrupowania wojsk i kwatery bolszewickie, jak również stanowiska artylerji i piechoty samoloty tej eskadry zniszczyły na różnych odcinkach frontu przeszło 1.500 czołgów, 494 działa oraz zbombardowały znacznie ponad tysiąc miejscowości, zajmowanych przez bolszewików. W czasie ostrzeliwania obiektów morskich zatopiono sześć statków o pojemności 37.600 brt., jak również ciężki krażownik „Kirow”.

Akcja niemieckiego lotnictwa na froncie wschodnim.

Berlin, 3 września. W walkach obronnych na froncie wschodnim we środę lotnictwo uczestniczyło ponownie z wybitną skutecznością, przeprowadzając energiczne działania. W licznych uderzeniach powietrznych eskadry niemieckich myśliwców zestrzeliły 53 maszyny sowieckie. Trzy dalsze straciła artylerja przeciwlotnicza. 6 niemieckich samolotów nie powróciło na swe lotniska, jednak załogi trzech maszyn zdolano uratować.

Punkt ciężkości działań niemieckich samolotów bojowych i nurkowych znajdował się w rejonie pomiędzy Taganrogiem i Jelnją. W rejonie tym samoloty nurkowe i bojowe atakowały głównie sowieckie posunięcia ofensywne i tereny pozycji przygotowawczych, przy czym m. in. zniszczono 12 czołgów i przeszło 160 pojazdów mechanicznych. Ponadto w rejonie przyfrontowym jedną celną bombą zniszczono zupełnie baterję ciężkich dział przeciwlotniczych.

Ciężkie bombowce niemieckie poświęciły swą uwagę głównie zwalczaniu pozycji artylerji sowieckiej. W śmiałych atakach zmusiły one do milczenia 11 baterji haubic, których załogi w ogniu broni pokładowej

poniosły ciężkie straty. Inne formacje bombowców niemieckich zniszczyły na obszarze koncentracyjnym bolszewików pomieszczenia wojsk oraz magazyny amunicji i sprzętu.

W czasie nocnych ataków na kilka linii kolejowych wyleciał w powietrze pociąg z amunicją. Trzy pociągi z transportami wojsk wykolejono, na kilku ważnych dworcach kolejowych wzniecono pożary, a nadto zniszczono tory na wielkiej przestrzeni.

Wielka sowiecka ofensywa nie osiągnęła celu.

Madryt, 3 września. Waszyngtoński korespondent dziennika „Alcazar” podkreśla w swym sprawozdaniu, że po konferencji w Quebec, której wyniki dotąd jeszcze nie są znane, cały świat zgodny jest co do jednego punktu, mianowicie, że mimo wszelkich wysiłków Rosja sowiecka nie mogła osiągnąć wyznaczonego sobie celu w wielkiej ofensywie letniej.

Położenie na wschodnio-azjatyckim terenie wojennym.

Tokio, 3 września. Sytuacja na wschodnio-azjatyckim terenie wojennym w ciągu ostatnich 8 dni nie doznała zasadniczych zmian. Na Nowej Gwinei Japończycy przeszli koło Salamaua do przeciwaataków i odebali przeciwnikowi część terenów, zdobytych przez niego w walkach, obfitujących w straty. W obecnej chwili zacięte walki toczą się tam dalej. O wielkich ofiarach, jakimi wojska australijsko-amerykańskie muszą okupywać swoje pochody przez dżungle, świadczy doniesienie głównej kwatery cesarskiej z dnia 31 sierpnia, według którego alianci od dnia 30 czerwca na odcinku Salamaua stracili 5.600 poległych i 350 samolotów.

W rejonie Salomonów północni Amerykanie zdobyli małą wyspę Arundel, położoną pomiędzy Nową Gwineą i Wana, przysuwając tem samym swoje bazy lądowe bliżej ku Vellalavella, o którą toczą się zacięte walki i gdzie wojskom alianckim, wysadzonym na ląd, nie udało się rozszerzyć swego przyczółka mostowego, utworzonego koło Biloa. Co więcej wskutek niestannych ataków japońskiej marynarki i lotnictwa baza ta została tak skutecznie izolowana, że zaopatrzenie jej stało pod znakiem zapytania. Naogół akcja na Vellalavella, rozpoczęta w dniu 15 sierpnia, okazała się najbardziej obfitującym w straty przedsięwzięciem alianców, podjętym w ramach akcji wysadzania wojsk w rejonie Salomonów, rozpoczętej 30 czerwca. Trzy krążowniki, 8 kontrtorpedowców i 12 transportowców, które częściowo zatopiono, częściowo zaś ciężko uszkodzono, stanowią cenę, jaką północni Amerykanie byli zmuszeni zapłacić w pierwszym tygodniu za obalenie wąskiego pasa wybrzeża na tej wyspie. W ten sposób widoki alianców na przełamanie pierścienia obronnego, jaki otacza japoński kraj macierzysty, okazały się wcale nielepsze, niż dotychczas. Okazuje się to także na frontach lądowych, gdzie Japończycy na każdy wypad odpowiadają energicznym przeciwuderzeniem. Wysadzili oni w dniu 28 sierpnia niespodziewanie jednostki marynarki w porcie Santuao w północnej części Fukien, gdzie północni Amerykanie zamierzali utworzyć bazę dla łodzi podwodnych. Plan ten Japończycy ubiegli, zajmując port i jego okolice.

Z dotychczasowych doniesień nie da się wywnioskować, czy akcja japońskiej floty zapobiegawczy charakterem należy jeszcze przypisać dalekosiężne znaczenie strategiczne. Nie wydaje się to wykluczone, zwłaszcza, jeżeli się uwzględni, że wymieniana wielokrotnie w ciągu ostatnich miesięcy jako cel japońskich ataków powietrznych amerykańska baza powietrzna Kiennau, najdalej ku japońskiemu krajowi macierzystemu wysunięta baza lotnicza alianców, jest oddalona od Santuao zaledwo o 100 km. Z natury rzeczy dowództwo japońskie poświęca wielką uwagę północno-amerykańskim lotniskom na kontynencie chińskim, mającym na celu dokonywanie ataków terrorystycznych na Japonię i niestannie pracuje nad tem, aby przy pomocy ataków bombowych lotnictwa japońskiego paraliżować zamierzenia alianców. W Tokio nie liczą się jednak z tem, aby północni Amerykanie zrezygnowali ze swych planów wzmocnienia wojny powietrznej. Z obozu alianckiego słyszy się dostateczną ilość oświadczeń, z których wynika, że alianci pragną zastosować wobec miast japońskich taki terror bombowy, jak wobec miast europejskich mocarstw osi.

W związku z tem na szczególną uwagę zasługuje doniesienie cesarskiej głównej kwatery, iż północno-amerykańskie lotnictwo i jednostki floty wojennej dokonały we środę ataku na bazę japońską na małej wyspie Marous. Wyspa ta leży w połowie drogi pomiędzy wyspą Waku a japońskim krajem macierzystym w odległości około 2.000 km od Tokio. Dotychczas nie nadeszły szczegóły o działaniach bojowych na tym punkcie, nie ulega jednak wątpliwości, że północni Amerykanie będą sta-

rali się zawiadnąć tą wyspą, celem uczynienia z niej „niezatapialnego lotniskowca“, umożliwiającego wykonywanie stałych bezpośrednich ataków powietrznych przy pomocy dalekodystansowych bombowców na teren japoński.

Atak amerykański na wyspę Marcus na oceanie Spokojnym.

Tokio, 3 września. Główna kwatera cesarska komunikuje: We środę we wczesnych godzinach porannych samoloty nieprzyjacielskie dokonały ataku na Minamitorishima na wyspie Marcus.

Jak wynika z nadeszłych w międzyczasie dalszych raportów, jednostki alianckie

We środę zniszczono 120 czołgów sowieckich.

Berlin, 3 września. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje z głównej kwatery Führera w dniu 2 września:

Na dotychczasowych punktach ogniskowych bitwy obronnej toczyły nasze wojska również wczoraj ciężkie walki.

Dzięki zdecydowanym przeciwałam powstrzymano na kilku miejscach wysunięto naprzód siły nieprzyjacielskie i odrzucono je, zadając im częściowo ciężkie straty.

Skoncentrowane ataki formacji samolotów bojowych i bliskiego wsparcia były

Odparto dalsze ataki sowieckie.

Angielskie wojska wylądowały na połudn.-zachodnim wybrzeżu Kalabrii.

Berlin, 3 września. Naczelne Dowództwo Niemieckich Sił Zbrojnych donosi z Głównej Kwatery Führera w dniu 3 września:

Na południowym odcinku frontu wschodniego odparto wczoraj w zażartych i zmieniłych walkach wielokrotnie ataki Sowietów w obszarach na zachód od rzeki Mius oraz zwłaszcza na zachód od Charkowa. Własne czołgi posunęły się zaskakująco w sowieckie przygotowane pozycje i zniszczyły 20 armat oraz kilka nieprzyjacielskich czołgów.

Na środkowym odcinku frontu są dalsze ciężkie walki w obszarach Siewska i na południowy zachód oraz na zachód od Wjazmy w toku.

W godzinach porannych dnia dzisiejszego wylądowały na południowym cypelu Kalabrii wojska angielskie. Walki z zabezpieczającymi oddziałami niemieckimi i włoskimi są w toku.

Za dnia i w nocy atakowały eskadry niemieckich samolotów cele okrętowe przed wschodnim wybrzeżem Sycylii i na wodach na zachód od Algieru. Kilka nieprzyjacielskich transportowców zostało przytem trafionych bombami ciężkiego kalibru. Niemieckie myśliwce zestrzeliły wczoraj koło Neapolu 18 nieprzyjacielskich samolotów.

Lotnictwo i marynarka wojenna zniszczyły nad wybrzeżem morskim okupowanych terenów i nad Atlantykiem 12 samolotów.

Palestyna centralą dla fałszowanych lekarstw.

Ankara, 3 września. Od dłuższego czasu daje się odczuć w państwach alianckich, a przede wszystkim na Bliskim Wschodzie brak lekarstw, który jest o tyle zrozumiałym, że aliancom zabrakło niektórych ważnych surowców (np. Indji Holenderskich) następnie trudno zorganizować regularny dowóz wszystkich potrzebnych towarów z morza, a w końcu duża część medykamentów spożywanych przez świat dostarczała przed wojną Niemcy. Lecząc jak w wielu innych dziedzinach tak samo i w tym wypadku wykorzystuje się konjunkturę i zamiast prawdziwych lekarstw, rzuca się na rynek mniej lub więcej udane fałszyfikaty, które wobec braku innych mają równe powodzenie. W tej właśnie sytuacji znajduje się Bliski Wschód, a zwłaszcza Palestyna, gdzie raz po raz „wybuchają” jakaś nowa afera w związku z lekarstwami kończąca się ujęciem szajki fałszerzy przez policję. Szajka ta albo dostaje się za kraty więzienne, albo też — i to bywa — przedostaje się do sąsiedniego kraju, by tam prowadzić nadal swój oszukańczy proceder.

Oto między innymi wpadły władze palestyńskie na trop żydowskich chemików, którzy fabrykowali sztuczna kawę, mającą jednak tę wadę, że wywoływała objawy chorobowe u konsumentów. Produkowaniem medykamentów trudni się nawet laboratorium hebrajskiego uniwersytetu, gdzie wyrabia się nietylko środek przeciwko dysenterji, ale również lekarstwo pod nazwą „Sulfa godabin“, fabrykowane w Ameryce, a którego wywóz jest zabroniony. Od roku wyrabia się tamże znane lekarstwo „Artebrin“. W związku z tem ostatnim otrzymało laboratorium uniwersytetu żydowskiego zezwolenie Królewskiego Medycznego Towarzystwa w Londynie u-

składały się ze specjalnych wojsk oraz lotniskowca. Jednostki alianckie zaatakowały obiekty, znajdujące się na ziemi. Stracono 12 samolotów alianckich. Wśród samolotów japońskich, odstawionych na ziemi, wyrządzono nieznaczne szkody. Ofiary poniesione przez wojska japońskie i szkody spowodowane w obiektach są bardzo niewielkie.

Kryzys finansowy Chin Czungkingu.

Sztokholm, 3 września. „Chiny Czungkingu znajdują się w uściskach poważnego kryzysu finansowego, który można nazwać inflacją w najprawdziwszym tego słowa znaczeniu“ — tak oświadczył min. spraw zagranicznych Czungkingu dr Seeng przed swym wyjazdem do Ameryki, jak donosi „Folkets Dagbladet“ w depeszy swego korespondenta, opierającej się na informacji „News Review“. Strata szosy burmańskiej była bardzo dotkliwym ciosem.

kierowane przedewszystkiem przeciwko nieprzyjacielskim oddziałom wojskowym na południowy zachód od Wjazmy.

W rejonie morskim półwyspu Rybackiego szybko niemieckie samoloty bojowe zatopiły jeden sowiecki frachtowiec przybrzeżny i jeden statek strażniczy.

W dniu wczorajszym zniszczono na froncie wschodnim 120 czołgów.

Lotnictwo zniszczyło w czasie od 30 sierpnia do 1 września 1943 r. 127 samolotów sowieckich. Porucznik Nowotny, dowódca jednej grupy samolotów myśliwskich, uzyskał wczoraj 10 zwycięstw powietrznych.

Kilka samolotów nieprzyjacielskich przedsięwzięło ubiegłej nocy loty nekające nad zachodnimi Niemcami.

W związku z zakończoną, a trwającą tygodniami ciężką bitwą w luku Orła, komunikuje się po zakończeniu planowego opróżnienia tego terenu co następuje:

Oddziały wojska pod dowództwem generała-feldmarszałka von Kluge i generała-pułkownika Model, popierane skutecznie przez latające eskadry lotnictwa i artylerji przeciwlotniczej pod dow. generała-pułkownika Ritter von Greim, przeciwstawiły się w wielkiej bitwie materiałowej w luku Orła koncentrycznej wielkiej ofensywie jednostek armii sowieckich. Nieprzyjacielowi nie udało się mimo jego potężnej przewagi dokonać zamierzonego przełamania frontu niemieckiego. Na bohaterским oporze naszych wojsk załamały się wszystkie ataki nieprzyjaciela.

Krwawe straty nieprzyjaciela są bardzo ciężkie: stracił on ponad 14.000 jeńców, 5114 czołgów i 854 armaty, zestrzelono 2119 samolotów.

W tej wielkiej bitwie obronnej odznaczyły się specjalnie 8-ta reńsko-westfalska dywizja piechoty, 31-sza dolno-saska dywizja piechoty, 36-ta reńsko-palatyńska dywizja piechoty, 10-ta dolno-bawarska-górno-palatyńska dywizja piechoty pancernej, 4-ta meńsko-frankońska dywizja gancerna i 78-ma wirtemburska dywizja szturmowa.

Włoskie komunikaty wojenne.

Rzym, 3 września. Włoski komunikat wojenny z czwartku 3 września brzmi:

Samoloty nieprzyjacielskie bombardowały miejscowości w prowincji Neapol. — Szkody o nieznacznych rozmiarach.

Nieprzyjacielskie okręty wojenne ostrzeliwały rejon Capo Pellaro. Baterje nadbrzeżne odpowiedziały natychmiast ogniem.

*

Rzym, 3 września. Włoski komunikat wojenny z piątku brzmi następująco:

Ubiegłej nocy rozpoczął nieprzyjaciel, który w ubiegłe dni przedsięwziął szybkie odparte próby lądowania, ataki w większym zakresie na wybrzeże Kalabrii w cieśninie Messyńskiej.

Konwoje znajdujące się w drodze oraz okręty zakotwiczone w portach Catania i Augusta były atakowane skutecznie przez niemieckie samoloty.

Eskadry nieprzyjacielskich samolotów zrzuciły liczne bomby na Bozen, Trient, Bolonię i okolice Neapolu, powodując szkody przedewszystkiem w Bolonii. W ciągu wczorajszego dnia straciło lotnictwo anglo-amerykańskie łącznie 35 aparatów: 7 zestrzeliły włoskie myśliwce, 19 myśliwce niemieckie, 6 obrona przeciwlotnicza, a 3 obrona przeciwlotnicza motorówek.

Z działań wojennych ostatnich dni nie powróciło 6 naszych samolotów.

„Włochy będą broniły swej niepodległości“.

Turyń, 3 września. „Będziemy bronić niepodległości naszej ojczyzny we wszystkich okolicznościach i za wszelką cenę“ — tak oświadcza „Stampa“ w krótkim artykule z okazji czwartej rocznicy rozpoczęcia wojny.

Niemiecki sukces obronny w luku Orła.

Berlin, 3 września. W zwycięstwie obronnym wojsk niemieckich w luku Orła, uzyskanym po sześciotygodniowych ciężkich walkach, opierały się formacje wojsk niemieckich przy skutecznym poparciu ze strony lotnictwa niemieckiego sowieckim atakom zakrojonym na wielką skalę, a stałe powtarzającym się od połowy lipca. Ataki sowieckie przeprowadzone były przez 11 armij, a wojska niemieckie udaremniły szeregiem zakrojony plan operacyjny, zmierzający do przełamania frontu niemieckiego, przyczem nieprzyjaciel poniósł bardzo dotkliwe straty.

Bolszewicy stracili przeszło 14.000 jeńców, 4.339 zniszczonych i 420 uszkodzonych czołgów oraz 599 dział. Krwawe straty bolszewików przenoszą kilkakrotnie liczbę jeńców.

Nowe straty brytyjskiej poczty.

Antakya, 3 września. Brytyjski pocztmistrz generalny w Londynie podał do wiadomości o stracie poczty, wysłanej pomiędzy 28 czerwca i 2 lipca do Adenu, Palestyny, Transjordanji i Erytrei wskutek działań nieprzyjacielskich.

Żołnierze hiszpańscy wracają na front wschodni.

Berlin, 3 września. W podróży na front wschodni przybył w tych dniach do francuskiej stacji granicznej Hendaye batalion hiszpańskiej dywizji ochotniczej w liczbie tysiąc ludzi.

Węgry bronią swej wolności i dóbr kulturalnych.

Budapeszt, 3 września. W historycznej refleksji z okazji rocznicy wybuchu wojny dziennik rządowy „Magyar Ország“ pisze m. i., iż Węgry, podobnie, jak i Finlandja, bronią wolności osobistej i narodowej, jak również swych skarbów kulturalnych przeciwko Sowietom. Niemieckie siły zbrojne z niezłomną siłą stoją w obliczu wielkich zadań. Ich sukcesy wpłyną zasadniczo na tok wypadków wojennych.

Wywłaszczenie żyd. właścicieli ziemskich na Węgrzech.

Budapeszt, 3 września. Realizując ostatnio wypowiedziane przez regenta Węgier życzenie, według którego żołnierzom, którzy szczególnie wyróżnili się w obecnej wojnie, względnie ich rodzinom stworzyć godne podstawy bytu, rząd wydał nowe rozporządzenie w sprawie wywłaszczenia żydowskich właścicieli ziemskich.

Chodzi tutaj mianowicie o kompleksy, obejmujące ponad sto morgów katastralnych, które, o ile chodzi o ziemię rolniczą, podzielone być mają na obszary, dochodzące do 20 morgów katastralnych dla pojedynczej uprawnionej osoby. Na podstawie już wydanych rozporządzeń rozdzielono już mniejsze żydowskie posiadłości ziemskie do pięciu względnie 20 morgów katastralnych, zaliczane do tzw. posiadłości skarłowaciałych i małych. W danym wypadku chodzi o przestrzeń, obejmującą ogółem 154.000 morgów katastralnych.

Nowe rozporządzenie rządu idzie jeszcze dalej. Wywłaszczeniu i podziałowi ulegnie mianowicie pół mlna morgów katastralnych, znajdujących się dotychczas w rękach żydowskich.

Klasztor Rila.

Sofja, 3 września. Klasztor Rila, w którym zgodnie ze swym życzeniem król Borys III znalazł miejsce ostatniego spoczynku, jest narodową świętością Bułgarii.

Od X wieku, kiedyto święty Iwan złożył pustelnie w kościele obecnego klasztoru, miejsce to odgrywa poważną rolę w rozwoju narodowym kraju. Po raz pierwszy o tym klasztorze wspominają dokumenty z roku 1378. Po licznych wojnach i zniszczeniach klasztor Rila stał się głównym ośrodkiem kultury bułgarskiej. Kwitła tam literatura, sztuka i kultura duchowa, a język i uświadomienie narodowe Bułgarów czerpało stamtąd swe siły żywotne. W roku 1833 wszystkie budynki klasztoru z wyjątkiem starego kościoła i jego wież padły ofiarą pożaru. Dzięki ofiarności całego narodu bułgarskiego w krótkim czasie klasztor powstał na nowo przy współpracy najlepszych budowniczych, malarzy i architektów współczesnej doby. Klasztor Rila, położony w głębi doliny, stał się w ostatnich latach centrum pielgrzymek narodowych ludu bułgarskiego.

Król Borys, związany najściślej z uczuciami swego narodu, jako czesty bywalec klasztoru, wybrał właśnie tę świętość narodową jako miejsce swego ostatniego spoczynku.

CIEKAWOSTKI.

Dlaczego jesienią giną muchy?

(ab) Późną jesienią możemy zauważyć, że muchy, które nam w lecie tak często dokuczają, giną. Wiszą one wtedy, przyczepione do ścian, lamp, firanek lub innych sprzętów. Śmierć ich zwykle nie jest naturalna. Przyczyną jesiennego pomoru much jest zwykle mały grzybek, unoszący się w powietrzu, jako drobny, niewidzialny pyłek. Grzybek ten osiada na włoskach, pokrywających muchę i dostaje się przez narządy oddechowe do jej wnętrza. Tam grzybek kiełkuje i rozpoczyna dzieło zniszczenia, tocząc i po-

żerując muchę od środka. W ten sposób z muchy pozostaje pusta powłoka, pokryta grzybkami w postaci białej mączki. Proszek ten przenosi się na inne muchy, wywołując zarazę, od której muchy giną w ciągu kilku dni.

Grubość drucika w żarówce.

(ab) Grubość drucika, przepuszczającego prąd elektryczny w żarówce, musi być jak najdokładniej dobrana, ponieważ najdrobniejsze odchylenia od normalnej grubości są szkodliwe. Jeżeli drucik jest choćby o jedną pięciotysięczną część cieńszy od normalnego przekroju, żarówka świeci 820 godzin, zamiast 1000 godzin. Jeżeli natomiast drucik jest o je-

dną pięciotysięczną część grubszy od normalnego, żarówka świeci wprawdzie 1200 godzin, a więc dłużej, światło jednak jest ciemniejsze.

Jak ustanawiano kata w średniowieczu?

(ab) Kat w średniowieczu był osobą ogólnie znieważoną i pogardzaną, stojącą poza nawiasem społeczeństwa i stanów. Jeżeli kat umarł, trudno było znaleźć następcę, ponieważ nikt nie chciał wykonywać tego zawodu. Rady miejskie radziły sobie w takich wypadkach w ten sposób, że ulaskawiały skazanego na śmierć pod tym warunkiem, że zajmie opróżnione stanowisko kata. Skazaniec, nie mając innej drogi ratunku, godził się na taką propozycję.

Zamianowanie nowego kata odbywało się w ten sposób, że uproszony przez radę miejską kat sąsiedniego miasta obcinał kandydatowi i swojemu przyszłemu koleźce publicznie uszy.

Krokodyle z naszyjnikami.

(ab) Jak świadcza wykopaliska, stała fabrykacja szkła w starożytnym Egipcie na wysokim poziomie. Zarówno przedmioty codziennego użytku, jak i wyroby luksusowe wykonywane były w sposób artystyczny i cieszyły się u Egipcjan wielkim wzięciem. Nawet święte krokodyle, żyjące w sadzawkach świątyni, nosiły naszyjniki z różnokolorowych gałek szklanych.

Obwieszczenia urzędowe

Nr. Kom. 204/43.

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Jędrzejowie, ul. Główna 5, na zasadzie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 września 1943 r. o godz. 10 w Nagłowicach odbędzie się I licytacja ruchomości należących do Marcina Urbana, składających się: z 2 wag decymalnych, zegaru ściennego, kilimu, kozetki i krowy, oszacowanych na 4900 zł na rzecz Włoskiej Spółki Akcyjnej. Ruchomości oglądać można w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej wymienionym.

Jędrzejów, dnia 25 sierpnia 1943 r.

Komornik.

Koniec „Obwieszczeń Urzędowych“

HURTOWA SPRZEDAŻ Galanterii i Norymberszczyzny

D/H
Stanisław i Stanisława
KOZIOŁEK
Warszawa — Prózna 8
tel. 6-45-17.

Wysyłki pocztowe za zaliczeniem.

Dobry i ogólnie znany środek konserwowania jaj

Garantol

można obecnie i w Generalnym Gubernatorstwie otrzymać

Garantol Gesellschaft
Grube & Co Zweigwerk
Lublin, Piaskimühle 7
telefon 2659

Na sezon szkolny

Zeszyty, bruliony, ołówki, stałówki, atramenty itp. artykuły szkolne i biurowe oraz papiery pakowe i inne poleca
f-ma H. Sobański i H. Przedzięk,
Warszawa, ul. Mazowiecka 11.

WYTWÓRNIA TOREB PAPIEROWYCH

SPRZEDAŻ PAPIERU I SZPAGATU
J. POGORZELSKA
Warszawa — Przechodnia 1, m. 4, telef. 304-09
w podwórzu, prawa oficyna, II piętro.
Prowincja za zaliczeniem.

Rzemieślnicy

Narzędzia dla wszystkich zawodów. Maszyny do drzewa i metali dostarczam i wysyłam na prowincję za zaliczeniem.

Inżynier **ALF. MACIEJEWSKI**

Warszawa, Jasna 10, m. 9, Skr. poczt. nr. 359.

Foto-Kinoaparaty i Przybory

na składzie wysyłamy za zaliczeniem

ST. MALECZEK

Warszawa, Senatorska 17, tel. 631-52.

HURT GALANTERJI I NORYMBERSZCZYNY E. NAPIORKOWSKI

Warszawa — Graniczna 15, m. 3

współwłaściciel b. firmy „Trójka“
Wysyłam za zaliczeniem pocztowym.

UWAGA KUPCY Z PROWINCJI!

Wysyłamy za zaliczeniem: zeszyty, przybory szkolne, artykuły biurowe, tapety, ceraty, makaty, pocztówki, baterie, latarki, pudełka impregnowane zabawki, okładki celofanowe do kart rozpoznawczych

Firma „DAN“, Warszawa — Elektoralna 14.

Przybory szewskie OKUCIA WALIZKOWE H. OSMANSKI

WARSZAWA, Plac Grzybowski 6, telefon 599-64.

Prowincja za zaliczeniem.

NA ŻŁOTĄ JESIEŃ

Posezonowa wyprzedaż letnich pantofelków z taśmami po cenach konkurencyjnych za zaliczeniem poleca

SKLEP WYROBÓW LUDOWYCH

G. Jęusiejew — Warszawa, Świętokrzyska 39.

Uwaga Kupcy z Prowincji!

Wagi dziesiętne najwyższej jakości otrzymasz w wytwórni

W. DYBIEC

Warszawa, Dzika 33.

Ceny ściśle fabryczne.

Młyńskie maszyny, kamienie, turbiny wodne, wykład do jagielników, kamieni, perlaków, siatek młyńskich, spinacze, pas, gurt, elewator, śruby, klamry workowe oraz wszelkie artykuły młyńskie poleca Eugeniusz Pałaszewski, Warszawa, Poznańska 38/3. 629

RECEPTA (patent) na wyrób bułonek i środków odżywczych z drożdży piwnych i piekarnianych do odstąpienia. Oferty do Biura Ogłoszeń, Warszawa, Wilcza 53 pod „Patent“.

1523

„RYBAK“

JERZY GORZKOWSKI
Warszawa,
ulica Pierackiego 17,

wyższa od zaliczeniem wszelki sprzęt wędkarski: wędkarska, żyłki, haczyki, kołowrotki, błyski sieci. — Najlepsza jakość. — Najniższe ceny.

Zagubiono dowód osobisty, wystawiony przez Zarząd Gminy Mierzwina na nazwisko Kamińskiego Helena, zam. dwór Zagaje, pow. Jędrzejów. 647

Zagubiono Kennkartę, wydaną przez Zarząd Gminy Sędziszów na nazwisko Szymański Stanisław, zam. Słabosowice, pow. Jędrzejów. 646

Roczny Korrespondencyjny Kurs Przygotowawczy do Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Warszawie, Czynnym od 1 listopada 1942 r. Informacje: Warszawa, Smolna 34-4. 658

Reklama dźwignia handlu

Zagubiono Kennkartę, wydaną przez Starostwo Jędrzejów na nazwisko Olszak Aniela, zam. Jędrzejów-Jasionka. 640

Zagubiono Kennkartę Nr. 189, wydaną przez Starostwo Jędrzejów na nazwisko Potęga Fryderyk, zam. Nowa-Wieś, Gm. Słupia, pow. Jędrzejów. 644

„Kto rano wstaje —“

„WSCHÓD SŁOŃCA“

OBRAZ ZOFII STRYJENSKIEJ

jest świadkiem powtarzającego się codziennie, a wciąż odmiennego w swym pięknie, obrazu budzącej się przyrody. Rozlegają się odgłosy życia i radości; pokrzepione snem pęcznią świeże siły w ludziach i zwierzętach; mięśnie czują potrzebę wyładowania energii w robocie i pełni wigoru spieszymy do naszych zajęć.

Jeżeli wypijemy przed tym filiżankę kawy Enrilo, tym milej rozpocznie się dzień pracy. Bo tak jak zawsze smakuje i służy kawa